

РОЗРОБКА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З ГЕОГРАФІЇ

Гуляс Т., Гринюк О.Ю.

<https://doi.org/10.17721/2786-4561.2022.2.2-11/13>

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

Вступ. Дистанційний метод навчання з'явився досить давно. Спочатку таке навчання здійснювалося за допомогою поштового зв'язку, а згодом, з появою комп'ютерних технологій, виникла сучасна дистанційна форма освіти.

Дистанційне навчання – це форма навчання, за якої вчителі та учні взаємодіють, використовуючи комп'ютерні та телекомунікаційні технології, віддалено від закладу освіти; крім того, забезпечується самостійне опрацювання учнями певних інформаційних джерел.

Метою наукового дослідження є розробка дистанційного курсу з географії з теми «Австралія».

Донедавна вчителі не могли навіть уявити, що навчальний процес буде відбуватися поза межами школи. Пандемія та війна внесли несподівані корективи і змусили не тільки вчителів, а й учнів та їх батьків швидко опанувати інформаційні технології та нові педагогічні підходи та методики. Таким чином, дане дослідження є досить актуальним.

Методологічною основою дослідження стали роботи таких дослідників як Бикова В.Ю. (2008), Вишнівського В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І. та Ільїна О.О. (2014), Ткаченко Л. В. та Хмельницького О. С. (2021), Лотоцької А. та Пасічник О. (2020).

Виклад основного матеріалу. Дистанційне навчання ґрунтується на принципі гнучкості місця, часу, темпу та траєкторії навчання з використанням цих переваг. Однак, не потрібно забувати про те, що навіть за таких умов необхідно надавати учням якісні та ґрунтовні знання, і основною формою організації навчально-виховного процесу є *урок – цілісний, логічно завершений, обмежений у часі, регламентований обсягом навчального матеріалу основний елемент педагогічного процесу, який забезпечує активну й планомірну навчально-пізнавальну діяльність групи учнів певного віку і рівня підготовки, спрямовану на розв'язання визначених завдань.*

Дистанційне навчання постає новою організацією освітнього процесу, заснованою на використанні нових інформаційно-телекомунікаційних технологій, поєднаних з кращими методами традиційного навчання. Крім того, воно ґрунтується на принципах самостійного навчання, що призначені для всіх верств населення незалежно від матеріального забезпечення, стану здоров'я, місця проживання. Таке навчання має безліч переваг, серед яких важливе місце займають подолання бар'єрів у просторі та часі та доступність освітньої інформації. Освітній процес стає більш інтерактивним, технологічним та мотивованим, зменшуються витрати на навчання, учні і вчителі мають можливість розподіляти час занять за зручним для себе графіком і темпом. Проте, варто зауважити, що дистанційне навчання не може повністю замінити традиційне.

Для організації дистанційного навчання в усіх учасників освітнього процесу має бути доступ до мережі Інтернет та технічне забезпечення (комп'ютер, планшет, смартфон тощо). Окрім того, щоб якісно реалізувати дистанційне навчання, має бути створена освітня база з навчально-методичним матеріалом; підготовлені фахівці, які зможуть реалізувати цю методику, а також здійснювати контроль та перевірку знань. Учителі можуть використовувати вже наявні веб-ресурси, або створювати власні. Водночас важливо надати учням рекомендації щодо використання ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо. Саме тому, нами було розроблено онлайн-курс з теми «Австралія», який зможуть

використовувати вчителі на своїх уроках та для підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО).

Зараз існує безліч освітніх платформ для навчання. Найбільшою платформою онлайн-освіти в Україні є *Prometheus*. Це український проект, який почав свою діяльність у 2014 році. Він містить велику кількість відкритих онлайн-курсів. Метою своєї діяльності проект зазначає безоплатне надання доступу до курсів усім бажаючим. Навчання відбувається в режимі онлайн, плюс до всього, можливість публікувати свої курси мають провідні викладачі, університети та компанії. Крім того, Prometheus надає доступ до онлайн-курсів підготовки до ЗНО. Дослідивши платформу, нами було з'ясовано, що аналогів даному курсу на ній не представлено, і потрібно надалі розвивати дану програму.

Під час виконання роботи було розроблено курс з географії 7 класу з розділу «[Австралія](#)», в якому висвітлені такі теми:

- «Географічне положення. Геологічна будова та рельєф» (рис.1).
- «Клімат. Води суходолу».
- «Органічний світ. Природні зони».
- «Населення і політична карта».

Рис. 1 Приклад слайду з онлайн уроку з теми «Австралія»

Згідно навчальної програми з географії для загальноосвітніх навчальних закладів тема «Австралія» вивчається у 7 класі, на вивчення даної теми передбачено лише 4 години. Таким чином, даний онлайн-курс можна розглядати як основний матеріал для вивчення теми, так і додатковий. Загалом, використання інтерактивних технологій при вивченні географії у закладах освіти набуває все більшого застосування, що обумовлено модернізацією освіти. Навчання географії покликане розвивати пізнавальні інтереси в учнів, які, в свою чергу, забезпечуються інтерактивними методами засвоєння знань. Учителям необхідно наочно показувати процеси і явища, які відбуваються у світі, демонструючи відео- та фотоматеріали, віртуальні карти. Впровадження інформаційних технологій надає додаткові можливості для підвищення результативності навчання.

У 7 класі на уроках географії учні заглиблюються у вивчення материків та океанів. Вони дізнаються про особливості природи різних територій, відкривають для себе нові факти,

що стосуються навколишнього світу, дістають уявлення про народи, які населяють нашу планету, особливості їхньої культури та господарства. Якщо матеріал буде поданий правильно, доступно та цікаво, то це спонукатиме їх на майбутні подорожі, вивчення та дослідження нових місць. Загалом, під час опрацювання цього розділу, в учнів не лише складається певне уявлення про материки, а й розуміння того, що від нашої діяльності залежить доля цілого світу. Ба більше, кожна людина має знати географічну номенклатуру основних об'єктів природи. Адже так розвивається просторове уявлення. Географія оточує нас всюди, тому людина має бути обізнана у природних процесах, що відбуваються, уявляти відмінності клімату, рельєфу, флори та фауни різних регіонів, населення та господарства. Природні особливості певного регіону світу впливають на рішення окремих осіб, компаній, урядів, що, у свою чергу, впливає на зовнішні зв'язки, виробництво товарів та послуг, торгівлю. Подібні знання про світ необхідні для того, щоб розуміти взаємозв'язок людини та природи, сприймати різноманітні національні та міжнародні події.

Висновки. Освіта кардинально та вперше в історії швидко змінила систему освітнього процесу в Україні з очної на дистанційну та змішану, зважаючи на події, що відбуваються у світі. Дистанційне навчання увійшло в наше життя впевненими кроками разом з низкою змін та проблем, які з'явилися з часом. Цей процес складається з компонентів відкритих Інтернет-ресурсів, які надають технологічні резерви для використання та адаптації освітньої спільноти споживачів у некомерційних цілях. Тим самим, освіта, з використанням такого механізму навчання, має бути якісною, тому важливо знайти правильні платформи для ефективного навчання. Розроблений курс сприятиме тому, що в учнів сформується уявлення про загальні географічні закономірності на основі вивчення подібних і відмінних рис природи материка, допоможе глибше зрозуміти особливості взаємодії суспільства і природи. Для вчителів він буде основним або допоміжним матеріалом у формуванні своїх уроків та навчальних матеріалів. Ці знання і навички в майбутньому можуть допомогти розуміти події у світі, свідомо користуватися різноманітною інформацією, а головне – вберегти нашу планету.

Список використаних джерел.

- Informatsiino-metodychnyi posibnyk: Vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii na urokakh heohrafii / L. A. Kudelia, 2016.
- Metodychni rekomendatsii: Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia v shkoli / A. Lototska, O. Pasichnyk, 2020.
- Pedahohika / Za red. A.M.Aleksiuka. – K.: Vyshcha shkola, 1985. – 295 s.
- Pedahohika: pidruchnyk / I. V. Zaichenko. – 3-tie vydannia, pereroblene ta dopovnene – K.: Vydavnytstvo Lira-K, 2016. – 608 s.